

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки підприємства

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
для студентів денної форми навчання
спеціальності 7.03050401 “Економіка підприємства”

Харків – 2014

Міністерство освіти і науки України

До видавництва і у світ дозволяю
Проректор

І.П. Гладкий

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
для студентів денної форми навчання
спеціальності 7.03050401 “Економіка підприємства”

Всі цитати, цифровий, фактичний
матеріал і бібліографічні відомості
перевірені, написання сторінок
відповідає стандартам

Затверджено
методичною радою
університету
протокол № від

Укладачі:

Горовий Д.А.
Горова К.О.
Близнюк А.О.

Відповідальний за випуск:

Дмитрієв І.А.

Харків, ХНАДУ, 2014

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
для студентів денної форми навчання
спеціальності 7.03050401 “Економіка підприємства”

Затверджено
методичною радою
університету
протокол №

Харків 2014

Укладачі: Горовий Д.А.
Горова К.О.
Близнюк А.О.

Кафедра економіки підприємства

Вступ

Курсова робота з дисципліни "Економіка праці й соціально-трудова відносини" є важливою формою організації навчального процесу та методом інтенсифікації самостійної роботи студентів.

Метою курсової роботи є науково-практична розробка обраної студентом теми шляхом:

- підбору і вивчення спеціальної наукової та навчальної літератури, нормативно-правових документів;
- опрацювання інформаційно-довідкових джерел;
- аналізу фактичного стану ситуації та виявлення сучасних проблем на ринку праці в розрізі, запропонованому в темі роботи;
- розробку пропозицій, прогнозів, рекомендацій та заходів щодо вирішення проблем.

Виконання курсової роботи дає можливість студенту навчитися самостійно працювати з різними інформаційними джерелами, реферувати матеріали періодичної літератури, глибше вивчати основні проблеми економіки праці й соціально-трудова відносин і на підставі цього робити самостійні теоретичні і практичні висновки і прогнози.

Результати дослідження, проведеного в межах курсової роботи, виносяться на прилюдний захист. Такий підхід забезпечує не лише належне володіння теоретичним та фактичним матеріалом, а й формує вміння відстоювати свої переконання, наукові погляди, пов'язати загальнотеоретичні положення з профілем свого майбутнього фаху.

У процесі захисту курсової роботи студенти вчаться стисло та інформативно викладати основні результати дослідження, формувати навички публічного виступу та ведення наукової полеміки.

Загальні вимоги до написання курсової роботи

Курсова робота складається з вступу, теоретичного, практичного розділів, висновків та списку літератури. У курсовій роботі студент повинен всебічно й глибоко розкрити зміст обраної теми, продемонструвати знання теоретичних концептуальних положень, законодавчої бази, вміння проводити аналітичне дослідження та розробляти прогнози і конкретні пропозиції по вирішенню актуальних проблем.

Курсова робота виконується державною мовою на одну з тем, затверджених кафедрою та погоджену з науковим керівником. Робота повинна бути виконана та здана на кафедру до встановленого терміну.

Виконання роботи починається зі складання плану, який узгоджується з науковим керівником. План роботи має відбивати структуру досліджуваної проблеми і логіку дослідження.

Робота повинна бути насичена табличними даними та ілюстративним матеріалом. Обсяг курсової роботи має бути в межах 30-40 сторінок стандартного формату А-4.

Однією з найважливіших вимог є її самостійне, творче виконання. Зміст роботи повинен логічно та повною мірою розкривати всі питання плану, відповідати темі дослідження. Текст курсової роботи має вміщувати власні думки автора та висновки, не допускати повторів та протиріч між окремими теоретичними положеннями, статистичним матеріалом та аналітичними узагальненнями.

Тематика теоретичної частини до виконання курсової роботи

1. Аналіз і підвищення ефективності використання змінного робочого часу.
2. Державне регулювання зайнятості населення в ринкових умовах.
3. Дискримінація на ринку праці України і шляхи її подолання.
4. Економіко-фінансові важелі реалізації державної соціальної політики.
5. Ефективність нормування праці.
6. Ефективність управління персоналом.
7. Конкуренція за вільні робочі місця і за кваліфіковану робочу силу в Україні.
8. Методи аналізу та напрями підвищення рівня життя населення України.
9. Напрями забезпечення ефективною зайнятості населення в Україні.
10. Напрями забезпечення соціальних гарантій зайнятості.
11. Напрями та механізми активізації регіональної політики зайнятості в Україні.
12. Особливості і оцінка ефективності реалізації державних програм зайнятості.
13. Особливості міграції і її вплив на стан ринку праці в Україні.
14. Особливості попиту і пропозиції регіональних ринків праці в Україні.
15. Оцінка посередницької діяльності на ринку праці України.
16. Оцінювання персоналу.
17. Підприємництво в системі зайнятості і доходів населення України.
18. Планування та формування персоналу.
19. Приховане безробіття в Україні, його причини та заходи зниження.
20. Проблеми бідності в Україні: методи визначення та напрями подолання.

21. Професійний підбір персоналу.
22. Рівень життя населення та механізми його регулювання.
23. Система соціального захисту на ринку праці України.
24. Стан впровадження активних заходів на ринку праці України.
25. Стан і можливі заходи щодо зниження безробіття в Україні.
26. Стан і напрямки вдосконалення молодіжного сектору ринку праці в Україні.
27. Стан і перспективи розвитку ринків праці за видами економічної діяльності.
28. Сучасний стан та вдосконалення механізму регулювання зайнятості населення в Україні.
29. Сучасний стан та напрями покращення використання трудового потенціалу в умовах структурної перебудови економіки України.
30. Трудова міграція на сучасному етапі ринкової трансформації економіки України.
31. Умови праці на підприємстві: стан, проблеми та заходи покращення.
32. Управління процесами руху персоналу.
33. Управління робочим часом працівників.
34. Формування і розподіл доходів населення в умовах трансформації економіки.
35. Шляхи регулювання зайнятості в аграрному секторі економіки України.

Методичні вказівки до виконання практичної частини курсової роботи

Практична частина курсової роботи складається з трьох завдань, які представляють собою розрахунок показників чисельності населення, потреби в трудових ресурсах та показників роботи виробничої ділянки підприємства. Після кожного завдання треба здійснити аналіз одержаних результатів та зробити висновки.

Завдання 1.

З урахуванням початкових даних, наведених в таблиці 1 (додаток А), визначити такі показники чисельності населення:

- загальну чисельність населення на початок кожного року;
- середню чисельність населення в кожному році і за весь період в цілому;
- абсолютний природний приріст населення по рокам і за весь період в цілому;
- загальний коефіцієнт народжуваності населення в місті за весь період;
- фатальний коефіцієнт смертності населення за весь період;
- коефіцієнт природного приросту населення за весь період;
- коефіцієнт приросту населення за весь період;
- середній коефіцієнт приросту населення за весь період;
- середній темп росту та приросту населення.

Здійснити аналіз одержаних результатів та зробити висновки.

Спочатку визначається чисельність населення на початок кожного року. Потім з урахуванням результатів першого етапу визначаються інші показники чисельності населення, які позначені в завданні для самостійної роботи.

Кінцевим результатом роботи є аналіз одержаних результатів та зробити висновки.

Середня чисельність населення $\bar{Ч}_H^P$ визначається на середину року:

$$\bar{Ч}_H^P = \frac{Ч_H^{П.Р.} + Ч_H^{К.Р.}}{2},$$

де $Ч_H^{П.Р.}$, $Ч_H^{К.Р.}$ - чисельність населення на початок і кінець року, за якою визначається показник, чол.;

Коли цей показник визначається по відношенню до періоду, відмінного від розраховуються дані по чисельності населення на початок і кінець періоду.

Абсолютний природний приріст населення (Π_H^P) за рік визначається за формулою:

$$\Pi_H^P = Ч_H^P - Ч_C^P,$$

де $\bar{Ч}_H^P$, $\bar{Ч}_C^P$ - чисельність народжень і смертей за рік, чол.

Загальний коефіцієнт народжуваності ($K_{нар.з}$) в будь-якому періоді визначається:

$$K_{нар.з} = \frac{Ч_{нар}^n}{\Pi} \times 1000, \\ T * \bar{Ч}_H$$

де $Ч_{нар}^n$ - чисельність народжень дітей в періоді, чол.;

T - тривалість періоду, років;

$\bar{Ч}_H^П$ - середня чисельність населення в періоді, чол.;

Загальний коефіцієнт смертності ($K_{см.з}$) в періоді визначається :

$$K_{см.з} = \frac{Ч_{см}^n}{\Pi} \times 1000, \\ T * \bar{Ч}_H$$

де $Ч_{см}^n$ - чисельність смертей в періоді, чол. ;

Коефіцієнт природного приросту населення ($K_{\text{нпр}}$) в періоді визначається :

$$K_{\text{нпр}} = \frac{\Delta \mathcal{C}_H^n}{\bar{\mathcal{C}}_H},$$

де $\Delta \mathcal{C}_H^n$ - природний приріст населення в періоді, чол.

$$\Delta \mathcal{C}_H^n = \mathcal{C}_{\text{Нар}}^{\text{П}} - \mathcal{C}_{\text{см}}^n$$

Коефіцієнт приросту населення ($K_{\text{пр}}$) визначається:

$$K_{\text{пр}} = \frac{\Delta \mathcal{C}_H^{\text{нпр}}}{\bar{\mathcal{C}}_H}$$

$$\Delta \mathcal{C}_H^{\text{нпр}} = \mathcal{C}_{\text{Нар}}^{\text{П}} - \mathcal{C}_{\text{см}}^n + \mathcal{C}_n^{\text{нпрн}} - \mathcal{C}_n^{\text{виб.н}},$$

де $\Delta \mathcal{C}_H^{\text{нпр}}$ - абсолютний приріст населення в періоді, чол.;

$\mathcal{C}_n^{\text{нпрн}}$, $\mathcal{C}_n^{\text{виб.н}}$ - чисельність населення, яке прибуло або вибуло з міста зі зміною адреси проживання в періоді, чол.

Середній коефіцієнт приросту ($\bar{K}_{\text{пр.н}}$) населення в періоді визначається

$$\bar{K}_{\text{пр.н}} = \frac{\mathcal{C}_n^{\text{к.н.}} - \mathcal{C}_n^{\text{н.н.}}}{T * \bar{\mathcal{C}}_H},$$

де $\mathcal{C}_n^{\text{к.н.}}$ - чисельність населення наприкінці та на початку періоду, чол.

Середній темп росту населення ($\bar{T}_{\text{р.н}}$) розраховується :

$$\bar{T}_{\text{р.н}} = \sqrt[n]{\bar{\mathcal{C}}_H^n / \mathcal{C}_n^{\text{н.н.}}},$$

де n - тривалість періоду, за який визначається показник;

$\bar{\mathcal{C}}_H^n$ - середня чисельність населення в періоді, чол.;

$\mathcal{C}_n^{\text{н.н.}}$ - чисельність населення на початок періоду, чол.

Середній темп приросту населення визначається :

$$\bar{T}_{пр.н} = \sqrt[n]{\frac{Ч_{н}^{к.п}}{Ч_{н}^{н.п.}}},$$

$Ч_{н}^{к.п}$ - чисельність населення наприкінці періоду, за який визначається показник.

Завдання 2.

В таблиці 2 (додаток Б1) приведені статистичні дані по чисельності трудових ресурсів в області на початок періоду, а також звіт про зміни, які мали місце в трудових ресурсах через 5 років.

а) З урахуванням даних, наведених в табл. 2, по своєму варіанту визначити такі показники міграції населення в середньорічному вимірі, та в цілому по відношенню до всього періоду

- сальдо міграції;
- валову міграцію,
- коефіцієнт інтенсивності вибуття мігрантів;
- коефіцієнт інтенсивності прибуття мігрантів;
- коефіцієнт інтенсивності міграції обороту;
- коефіцієнт інтенсивності чистої міграції.

б) Ці ж показники міграції населення визначити по відношенню до даних по чисельності і міграції населення, наведених в таблиці 3 (додаток Б2).

Проаналізувати одержані результати та зробити висновки.

Сальдо міграції (ΔC_M) визначається:

$$\Delta C_M = N_{пр} - N_{виб},$$

де $N_{пр}$, $N_{виб}$ – чисельність мігрантів, які прибули в місто і вибули з міста, чол.

Валова міграція (B_M) розраховується :

$$B_M = N_{np} + N_{виб} .$$

Коефіцієнт інтенсивності вибуття мігрантів (Кі виб) визначається за рік:

$$K_{i.виб} = \frac{N_{виб}^p}{\bar{Ч}_n^p} * 1000$$

Коефіцієнт інтенсивності прибуття мігрантів за рік (Кі.пр) визначається :

$$K_{i.пр} = \frac{N_{np}^p}{\bar{Ч}_n^p} * 1000 ,$$

де N_{np}^p , $\bar{Ч}_n^p$ - кількість прибулих мігрантів за рік в місто та середня чисельність населення за рік, чол.

Коефіцієнт інтенсивності міграції обороту (Кімо) визначається :

$$K_{i.м.о.} = \frac{B_M}{\bar{Ч}_n^p} * 1000$$

Коефіцієнт інтенсивності чистої міграції (Кі.ч.м.) визначається:

$$K_{i.ч.м.} = \frac{\Delta C_M}{\bar{Ч}_n^p} * 1000 = \frac{N_{np} - N_{виб}}{\bar{Ч}_n^p} * 1000$$

Завдання 3.

З урахуванням початкових даних по показникам роботи виробничої дільниці підприємства, яке спеціалізується на виготовленні амортизаторів ВАЗ 2108, визначити:

- планову чисельність штату виробничої дільниці;
- розмір єдиного фонду оплати праці;
- розподілити ЄФОП між членами трудового колективу виробничої дільниці.

Розрахунки по роботі виконуються в такій послідовності:

1.1 Визначається розрахункова (відпускна) ціна C_p одного амортизатора:

$$C_p = S_f (1 + R / 100),$$

де S_f - фактична дільнична собівартість виробництва одного амортизатора, грн.;

R - рівень рентабельності виробництва амортизаторів по відношенню до витрат виробництва, %.

1.2 Визначається валовий прибуток $ВП$ дільниці за місяць:

$$ВП = ВР - В_m - АВ,$$

$$ВР = C_p * Q_{пл},$$

де $В_m$ - витрати на матеріали по дільниці за місяць, грн.;

$ВР$ - виручка від реалізації продукції дільниці, грн./міс.

$АВ$ - сума амортизаційних відрахувань за місяць, грн.;

$Q_{пл}$ - план виробництва амортизаторів за місяць, шт.

2. Розраховується плановий єдиний фонд оплати праці (ЄФОП) трудящих дільниці на місяць:

$$ЄФОП = ВП - ФСР - РФ, ;$$

де $ФСР$ - фонд соціального розвитку колективу дільниці, грн./міс;

$РФ$ - резервний фонд дільниці (приймається в розмірі 3-4% від $ФСР$), грн./міс

$$ФСР = (ФСР_{підпр} / Ч_{підпр}) * Ч_{діл}$$

де $ФСР_{підпр}$ - фонд соціального розвитку підприємства, грн./міс;

$Ч_{підпр}$ - чисельність трудящих підприємства, чол.;

$Ч_{діл}$ - чисельність трудящих виробничої дільниці, чол.

Чисельність трудящих дільниці розраховується на базі даних, приведених в таблиці 4 (додаток В) для трьох категорій трудящих:

- а) робітників відрядної форми оплати праці;
- б) робітників почасової форми оплати праці;
- в) інженерно-технічних робітників.

Чисельність робітників Чвідр.ф. відрядної форми оплати праці розраховується:

$$C_{\text{відр.ф}} = \frac{TP_n * Q_{\text{пл}}}{N_{\text{дн}} * N_{\text{змін}}},$$

де TP_n - нормативна трудомісткість виготовлення одиниці продукції, чол. - змін/одиницю продукції, (береться по даним таблиці 4 (додаток В));

$Q_{\text{пл}}$ - плановий об'єм виробництва продукції по дільниці, штук/місяць;
 $N_{\text{дн}}$ та $N_{\text{змін}}$ - число робочих днів в місяць та робочих змін на добу.

Ця чисельність робітників відрядної форми оплати праці розподіляється між бригадами (їх кількість приймається з розрахунку один бригадир на робочу зміну

Залишкову чисельність робітників відрядної форми оплати праці складають збірники амортизаторів.

Чисельність робітників Чпоч.ф., почасової форми оплати праці (тобто електрослюсарів, обслуговуючих робочі зміни) задана початковими даними таблиці 4 (додаток В).

Чисельність Чітр інженерно-технічних робітників задана також в таблиці 4 (додаток В). При цьому слід брати до уваги, що чисельність майстрів приймається з розрахунку один майстер в робочу зміну.

3. Розраховується нормативний фонд НФОП оплати праці трудящих дільниці:

$$\text{НФОП} = \text{НФОП}_{\text{відр}} + \text{НФОП}_{\text{поч}} + \text{НФОП}_{\text{ітр}},$$

де НФОП - нормативний фонд оплати праці трудящих дільниці, грн/міс;

НФОП_{відр}, НФОП_{поч}, НФОП_{ітр}, - нормативний фонд оплати праці робітників відрядної, почасової форми інженерно-технічних робітників і спеціалістів, грн /міс.

3.1. Нормативний фонд НФОП_{відр} оплати праці робітників відрядної форми оплати праці за місяць розраховується:

$$\text{НФОП}_{\text{відр}} = \sum_{i=1}^n [P_i * Q_{\text{пл}} * (1 + \Pi_{\text{відр}} / 100) + \text{ДО}_i]$$

де n- число груп (професій) робітників відрядної форми оплати праці дільниці

P_i - розцінка виробництва однієї одиниці об'єму продукції, грн./шт.;

$\Pi_{\text{відр}}$ - розмір премії за виконання плану виробництва продукції по дільниці на 100% для кожної професії робітників відрядної форми оплати праці, %;

ДО_i - сума доплат робітникам відрядної форми оплати праці (за керівництво бригадою, виконання норм виробки, за роботу в нічний час, пересування до місця роботи ті назад та інші), грн./міс.

3.2 Нормативний фонд НФОП_{поч.}, оплати праці робітників почасової форми розраховується:

$$\text{НФОП}_{\text{поч}} = \sum_{i=1}^m [T_{C_i \text{ поч.}} * \text{Ч}_{i \text{ поч.}} * N_{\text{дн}} * (1 + \Pi_{i \text{ поч.}} / 100)]$$

де $T_{C_i \text{ поч.}}$ - тарифна ставка і-го робітника почасової форми оплати праці, грн./зміню;

$\text{Ч}_{i \text{ поч.}}$ - чисельність робітників почасової форми оплати праці, чол.;

$\Pi_{i \text{ поч.}}$ - розмір премії робітникам почасової форми оплати праці за виконання плану на 100 відсотків, %.

3.3. Нормативний фонд НФОПітр оплати праці інженерно-технічних працівників розраховується:

$$\text{НФОПітр} = \sum_{i=1}^p [\text{ПО}_{i.\text{ітр}} * \text{Ч}_{i.\text{ітр}} * (1 + \text{П}_{i.\text{ітр}} / 100)]$$

де $\text{ПО}_{i.\text{ітр}}$ - посадовий оклад i -го інженерно-технічного робітника, грн./міс;

$\text{Ч}_{i.\text{ітр}}$ - чисельність i -ої групи інженерно-технічних робітників, чол.;

$\text{П}_{i.\text{ітр}}$ - розмір премії інженерно-технічним працівникам за виконання плану на 100 відсотків, %.

4. Коефіцієнт приробітку по дільниці розраховується:

$$K_{\text{пр}} = \text{ЄФОП} / \text{НФОП}$$

5. Плановий розмір заробітної плати на кожного члена трудового колективу виробничої дільниці визначається з урахуванням його тарифного заробітку (посадового окладу), числа відроблених ним виходів та коефіцієнту приробітку.

5.1 Для кожного робітника відрядної форми оплати праці повний заробіток $ZP_{\text{роб}}^{\text{відр}}$ за місяць складає:

$$ZP_{\text{роб}}^{\text{відр}} = TC_{\text{роб}}^{\text{відр}} * N_{\text{дн.роб}}^{\text{відр}} * \frac{\text{НФОП}}{ZP_{\text{тар.відр}}} * K_{\text{пр}},$$

де $TC_{\text{роб}}^{\text{відр}}$ - тарифна ставка робітника відрядної форми оплати праці, грн./зміну

$N_{\text{дн.роб}}^{\text{відр}}$ - число робочих днів робітника відрядної форми оплати праці за місяць

$ZP_{\text{тар.відр}}$ - сумарний тарифний заробіток робітників відрядної форми оплати праці за місяць, грн.

$$ЗП_{тар.відр} = \sum_{i=1}^n TC_i^{відр} * N_{i.дн.роб},$$

де $TC_i^{відр}$, $N_{i.дн.роб}$ - тарифна ставка i -ої групи робітника відрядної форми оплати праці та число робочих днів, відроблених ним за місяць.

5.2 За аналогією для кожного робітника почасової форми оплати праці повний заробіток $ЗП_{роб}^{пoch}$ за місяць складає

$$ЗП_{роб}^{пoch} = TC_{роб}^{пoch} * N_{оп.роб}^{пoch} * \frac{НФОП_{пoch}}{ЗП_{тар.пoch}} * K_{пр}$$

де $ЗП_{тар.пoch}$ - сумарний тарифний заробіток робітників почасової форми оплати праці за місяць, грн.

5.3 Для кожного ІТР повний заробіток за місяць складає

$$ЗП_{imp\Sigma} = ПО_{imp} * \frac{N_{дн.роб}^{imp}}{N_{дн.роб}^{\delta}} * K_{пр},$$

$N_{дн.роб}^{imp}$, $N_{дн.роб}^{\delta}$ - число робочих днів інженерно-технічного робітника за місяць та днів роботи дільниці в місяці.

Список літератури

1. Завіновська Г. Т. Економіка праці: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2010.
2. Колот А.М. „Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу” — К.: КНЕУ, 2008р.
3. Петров И.А., Ефремов С.А., Каширин Н.В. Техническое нормирование и сметное дело в строительстве. — М., 2009.
4. Погосян Г.Р., Жуков Л.И. „Экономика труда” — М.: Экономика 2011г.
5. Практикум по экономике, организации и нормированию труда: Уч. пособие для студ. вузов /Под ред. Г.Р. Погосяна, Л.И. Жукова. — М.: Экономика, 2011.
6. Тимош І.М. Економіка праці: Навч. посібник. — Тернопіль: Астон, 2011. – 347 с.
7. Экономика труда: (социально-трудовые отношения): Учебник/Под ред. Н.А.Волгина, Ю.Г.Одегова. — М.: Издательство “Экзамен”, 2009 — 736с.
8. Экономика труда: Учеб. для вузов / Под ред. Г.Р.Погосяна, Л.И.Жукова. — М.: Экономика, 2011.

Додаток А

Таблиця 1 - Початкові дані для визначення показників чисельності населення (тис. чол.)

Показник	Значення показника по варіанту									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чисельність населення на початок першого року	1350	2250	910	950	530	790	810	720	1520	910
Чисельність народжених дітей за рік										
1-й	20	35	15	17	15	21	25	28	27	17
2-й	18	37	14	16	14	20	24	27	23	15
3-й	21	34	13	15	10	18	20	24	27	17
4-й	22	31	12	14	11	6	17	26	28	18
Смертність населення за рік										
1-й	12	19	12	10	12	17	27	31	21	12
2-й	11	20	10	9	11	15	28	30	18	10
3-й	14	18	7	8	7	14	19	29	19	13
4-й	13	17	5	11	6	10	15	27	15	14
Чисельність населення, яке прибуло в місто за рік										
1-й	25	42	21	26	21	31	41	32	37	35
2-й	24	41	20	23	20	33	40	30	39	36
3-й	23	40	18	20	18	30	35	35	42	37
4-й	21	38	15	18	16	28	38	28	41	38
Чисельність населення, яке вибуло з міста за рік (зі зміною адреси проживання)										
1-й	17	37	15	22	18	25	30	35	30	30
2-й	16	36	14	21	15	28	25	32	28	29
3-й	18	34	13	15	14	24	23	38	29	27
4-й	15	31	10	12	10	20	20	33	25	8

Додаток Б1

Таблиця 2 - Дані державної статистики по трудовим ресурсам області
(тис. чол.)

Показник	Значення показника по варіанту									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Чисельність працездатного населення на початок року (періоду)	2150	1580	1100	1250	1450	1320	1150	820	770	590
Зміни в складі працездатного населення, які відбулися за 5 років:										
- вступило в робочий вік	500	200	150	170	200	180	190	160	150	130
- прибуло з других областей	200	75	60	60	80	75	70	50	60	50
- залучено в роботу громадян пенсійного віку	40	20	15	40	50	45	40	30	25	20
- перейшло в пенсійний вік, на інвалідність	100	180	40	150	200	170	160	45	40	35
- померло громадян працездатного віку	200	170	120	80	100	90	80	50	40	32
- перестало робити пенсіонерів	15	60	70	75	90	80	70	50	45	15
- вибуло в інші регіони громадян працездатного віку	75	70	60	80	70	70	50	40	45	40

Таблиця 3 - Початкові дані для визначення показників міграції населення (тис. чол.)

Показник	Значення показника по варіанту									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Середньорічна чисельність населення в області	4900	4700	4200	3700	3200	2550	2150	3900	4950	2850
Кількість мігрантів, які прибули в область з других регіонів за рік	200	150	120	110	80	80	60	70	50	65
Кількість мігрантів, які вибули за межі області за рік	180	120	100	80	90	60	80	50	70	55

Додаток В

Таблиця 4 - Показники роботи виробничої дільниці підприємства

Показник	Значення показника по варіанту									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
План виробництва амортизаторів штук/міс	350	510	425	295	290	290	500	480	510	490
Собівартість виробництва амортизатора, грн	190	200	185	196	197	198	200	203	202	199
Рівень рентабельності виробництва, %	30	25	27	28	29	31	28	24	25	24,8
Планові витрати по дільниці, грн/міс	50400	51000	48000	49500	49750	50000	54000	52100	52400	52900
Аморт. відрахування по дільниці, грн/міс	950	1300	1000	900	850	820	1070	1180	1250	1170
Нормативна трудомісткість виготовлення одного амортизатора, чол. змін	7	8	6	3	5	5	6	7	6	7
Кількість робочих днів: - дільниці за місяць	25	25	24	24	26	25	25	25	25	24
- робітника за місяці	24	23	22	21	20	19	20	22	21	20
Кількість робочих змін на добу по дільниці	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2
Тарифні ставки робітників, зайнятих виготовленням амортизаторів, грн /зміну										
- бригадира	8,38	8,38	9,12	8,38	9,12	8,38	7,7	8,38	9,12	7,7
- збірника	7,7	7,7	8,38	7,7	8,38	7,7	7,32	7,7	7,38	7,32
Тариф. ставка електрослюсаря дільниці, грн/зміну	7,2	7,2	7,35	7,2	7,35	7,2	7,05	7,2	7,33	7,05
Кількість електрослюсарів дільниці в роб. зміну	1	1	1	1	1	1	2	1	2	1
Оклади інженерно-технічних робітників дільниці, грн./міс:										
- начальника дільниці	280	280	295	285	290	295	265	280	290	270
- механіка	250	250	265	255	260	265	238	260	260	250
- майстра	225	225	235	225	235	240	205	235	240	230
Розмір фонду соц. розв. підприємства грн/міс	18000	28750	25000	17000	17500	18500	27900	28500	29000	28300
Фактична чисельність трудящих підприємства, чол.	300	500	400	290	295	300	490	490	520	485
Розцінка виробництва одиниці продукції, грн/шт	30	30	32	31	29	29,5	30,5	30,5	30	31
Розмір доплат робітникам відрядної форми оплати праці, грн/міс	2500	4000	3000	2250	2300	2400	3780	3900	4100	3800
Розмір премії робітникам відрядної форми оплати праці за виконання плану на 100%,	20	20	15	18	17	22	15	16	20	10
Розмір премії робітникам почасової форми оплати праці за виконання плану на 100 %	15	15	13	10	12	15	12	12	15	10
Розмір премії ІТР за виконання плану на 100%	20	20	13	18	17	22	15	16	20	10

Зразок титульного аркушу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Факультет управління та бізнесу

Кафедра економіки підприємства

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни “Економіка праці та соціально-трудоі відносини”

Виконав: студент (ка) гр. ЕП - _____

(прізвище та ініціали)

Перевірив:

(науковий ступінь, посада, прізвище та ініціали)

Харків 201_

Навчальне видання

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ Й СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Методичні вказівки
до виконання курсової роботи
для студентів денної форми навчання
спеціальності 7.03050401 “Економіка підприємства”

Укладачі: Горовий Дмитро Анатолійович
Горова Ксенія Олександрівна
Близнюк Андрій Олександрович

Відповідальний за випуск: Дмитрієв І.А.

Підп. до друк.	Формат 60×80	1/16 Бум. Тип №
Друк офсетний	Ум. др. л.	Нав - вид. л.
Тираж екз.		Ціна договірна
Зак. №		

ХНАДУ, ГСП, Харків, вул. Петровського, 25

Підготовлено у Харківському національному автомобільно-дорожньому університеті